

PADOMES IETEIKUMS**(2016. gada 12. jūlijs)****par Rumānijas 2016. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Rumānijas 2016. gada konverģences programmu**

(2016/C 299/18)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2015. gada 26. novembrī pieņēma Gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2016. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2016. gada 17. un 18. martā. Komisija, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 ⁽²⁾, 2015. gada 26. novembrī pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Rumānija bija minēta to dalībvalstu vidū, kurām paredzēts veikt padziļinātu pārskatu.
- (2) 2016. gada ziņojums par Rumāniju tika publicēts 2016. gada 26. februārī. Tajā tika izvērtēti Rumānijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2015. gada 14. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, un Rumānijas progress virzībā uz stratēģijas “Eiropa 2020” valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļinātais pārskats saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisija 2016. gada 8. martā iepazīstināja ar padziļinātā pārskata rezultātiem. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Rumānijā ir pārmērīga makroekonomiskā nelīdzsvarotība.
- (3) Rumānija 2016. gada 28. aprīlī iesniedza savu 2016. gada valsts reformu programmu un 2016. gada konverģences programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

⁽¹⁾ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

- (4) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerattiecību nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu informāciju par to, kā tā izmantos šo noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista Eiropas strukturālo un investīciju fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (5) Trešā maksājumu bilances finansiālā atbalsta programma (2013.–2015. gadam) beidzās 2015. gada septembrī, nenodrošinot pabeigtu pārskatīšanu. Trešā oficiālā pārskatīšana (2015. gada 16.–30. jūnijs) nolūkā izvērtēt programmas īstenošanas nosacījumus netika pabeigta. Lai gan vairākās jomās ir gūti zināmi panākumi, pašreizējās un iepriekšējo programmu sasniegumu ilgtspēja galvenajās politikas jomās bija apdraudēta. Uzraudzība pēc programmas darbības beigām tika uzsākta 2015. gada 1. oktobrī, un tā tiks turpināta, līdz tiks atmaksāti vismaz 70 % no aizdevuma, kas piešķirts saskaņā ar pirmo maksājumu bilances programmu, proti, vismaz līdz 2018. gada pavasarim.
- (6) Uz Rumāniju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Savā 2016. gada konverģences programmā valdība plāno nominālās bilances pasliktināšanos no -0,7 % 2015. gadā līdz -2,9 % no IKP 2016. un 2017. gadā. Paredzams, ka arī strukturālā bilance pasliktināsies. Programmā paredzēts atkāpties no vidēja termiņa budžeta mērķa – strukturālā deficīta 1 % apmērā no IKP –, kas tika panākts 2014. un 2015. gadā, un atgriešanās pie tā programmas periodā nav paredzēta. Saskaņā ar konverģences programmu sagaidāms, ka programmas laikā valsts parāda attiecība pret IKP saglabāsies zem 40 %. Makroekonomiskais scenārijs, kas ir budžeta prognozes pamatā, ir ticams attiecībā uz 2016. gadu un nedaudz labvēlīgs attiecībā uz 2017. gadu. Pamatojoties uz Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, pastāv risks, ka notiks būtiska novirze 2016. gadā un nemainīgas politikas apstākļos – 2017. gadā. Turklāt saskaņā ar Komisijas 2016. gada pavasara prognozi valsts budžeta deficīts 2017. gadā sasniegs 3,4 % no IKP, pārsniedzot Līgumā noteikto atsauces vērtību – 3 % no IKP. Pamatojoties uz konverģences programmas novērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2016. gada pavasara prognozi, Padome uzskata – pastāv risks, ka Rumānija neievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Tāpēc, lai 2016. un 2017. gadā nodrošinātu atbilstību, būs nepieciešami turpmāki pasākumi.
- (7) Rumānijas fiskālā sistēma – attiecībā uz tās noteikumiem – ir labā stāvoklī, tomēr šie noteikumi netiek efektīvi piemēroti praksē. Neviens no nesenajiem deficītu palielinošajiem fiskālajiem pasākumiem netika sākts un pieņemts standarta budžeta procedūras ietvaros. 2015. gadā tika pārkāpta prasība iekļaut Finanšu ministrijas apstiprinātu ietekmes novērtējumu attiecībā uz jaunām likumdošanas iniciatīvām, kas palielina publiskā sektora izdevumus vai samazina ieņēmumus, lai ievērotu izdevumu griestus un piedāvātu ieņēmumu samazinājuma kompensācijas pasākumus. Praksē Fiskālajai padomei tiek dots ļoti maz laika, lai reaģētu uz budžeta priekšlikumiem, un tās atzinumi un ieteikumi netiek pietiekami ņemti vērā. 2016. gada valsts budžeta likumā budžeta deficīta mērķis ir 2,95 % no IKP, būtiski novirzoties no vidēja termiņa mērķa. Tā ir atkāpe no valsts fiskālās sistēmas.
- (8) Tiek īstenoti vairāki pasākumi nolūkā uzlabot nodokļu iekasēšanu un nodokļu saistību izpildi. Šie pasākumi ietver kases aparātu obligātu ieviešanu, skaidras naudas maksājumu noteikumu stiprināšanu, jaunu PVN reģistrācijas procedūru, pastiprinātus auditus, ko veic nodokļu iestāde (ANAF), un minētās iestādes notiekošo reorganizāciju. Tomēr problēma joprojām ir izvairīšanās no nodokļu maksāšanas lielais īpatsvars un zems nodokļu saistību izpildes līmenis. Nedeklarēts darbs un nepilnīga ienākumu deklarēšana turpina negatīvi ietekmēt nodokļu ieņēmumus un kropļot ekonomiku. Joprojām ir ierobežota to pasākumu efektivitāte, ko tostarp īsteno darba inspekcija nolūkā apkarot nedeklarētu darbu.
- (9) Likums par pensionēšanās vecuma izlīdzināšanu vīriešiem un sievietēm parlamentā tiek izskatīts kopš 2013. gada. Tā pieņemšana būtiski palielinātu vecāku sieviešu līdzdalību darba tirgū, mazinātu dzimumu atšķirības pensiju ziņā un mazinātu risku, ka šīs sievietes vecumdienas pavada nabadzībā.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (10) 2015. gadā darba tirgus situācija uzlabojās. Bezdarba līmenis ir zems un nodarbinātības līmenis pieaug. Ilgstošais bezdarbs ir zem ES vidējā līmeņa. Tomēr saglabājas būtiskas problēmas, jo īpaši saistībā ar augsto tādu jauniešu īpatsvaru, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, un pasākumi to efektīvai iesaistīšanai darba tirgū ir ierobežoti.
- (11) Valsts nodarbinātības aģentūra atpaliel individualizētu pakalpojumu piedāvāšanu darba meklētājiem, un tās pakalpojumi darba devējiem ir ierobežoti, neskatoties uz to, ka informācija par vakancēm Valsts nodarbinātības aģentūrai ir nododama obligāti. Ir izstrādāta procedūra, kas paredz īpaši pielāgotu atbalstu dažādām bezdarbnieku kategorijām, bet tā vēl nav īstenota. Sadarbība starp nodarbinātības un sociālajiem dienestiem ir ļoti ierobežota, vēl vairāk apgrūtinot sociālās palīdzības saņēmēju iesaistīšanu darba tirgū.
- (12) Minimālā alga, kas ir viena no zemākajām Savienībā, kopš 2013. gada ir ievērojami pieaugusi, taču objektīvu kritēriju neesamība tās noteikšanai rada nenoteiktību. Darbam ar minimālās algas noteikšanas reformu tika izveidota trīspusēja darba grupa, bet joprojām trūkst skaidru pamatnostādņu vai kritēriju, kas ņemtu vērā šīs reformas ietekmi uz darbvieta radīšanu, sociālajiem apstākļiem un konkurētspēju. Kopumā sociālais dialogs joprojām ir vājš.
- (13) Rumānijā ir viens no vislielākajiem nabadzības vai sociālās atstumtības riskiem Savienībā. Sociālās palīdzības saņēmēju iesaistīšana darba tirgū ir ļoti ierobežota, jo īpaši lauku apvidos. Sociālais atsaucis indekss, ko izmanto sociālo pabalstu summas aprēķināšanai, netiek regulāri atjaunināts atbilstīgi ekonomiskajam kontekstam, un tas laika gaitā var ietekmēt pabalstu atbilstību. Parlamentam pieņemšanai ir nosūtīts likums par iekļaušanas minimālajiem ienākumiem, un paredzams, ka tas uzlabos pabalstu piešķiršanas mērķtiecību un to adekvātumu, kā arī iekļaušanas minimālo ienākumu saņēmēju iesaistīšanu darba tirgū. Tomēr vairāku valdības "nabadzības novēršanas pakete" iekļauto pasākumu mērķis ir risināt šo jautājumu, izmantojot integrētu pieeju (attiecībā uz izglītības, veselības, mājokļu, sociālās aizsardzības un transporta jautājumiem).
- (14) Rumānija joprojām saskaras ar problēmām izglītības jomā. Pastāv vairākas stratēģijas, kas attiecas uz mūžizglītību, profesionālo izglītību un apmācībām, terciāro izglītību un mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu. Tomēr mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas rādītājs joprojām ir ievērojami augstāks par ES vidējo rādītāju, daļēji tādēļ, ka ir būtiski aizkavējusies 2015. gadā apstiprinātās stratēģijas īstenošana. Preventīvās un kompensējošās izglītības programmas ir ierobežotas. Neaizsargātās grupas, piemēram, romi un bērni no nabadzīgām ģimenēm, joprojām saskaras ar šķēršļiem attiecībā uz piekļuvi kvalitatīvai izglītībai un tās iegūšanu, jo īpaši lauku apvidos. Rumānija ir veikusi pasākumus agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes jomā nolūkā atbalstīt nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu (vecumā no 3 līdz 6 gadiem) uzņemšanu bērnudārzos. Agrīnās pirmsskolas izglītības pakalpojumu pieejamība vecuma grupā no 0 līdz 3 gadiem joprojām ir ierobežota. Nesen pieņemtie tiesību akti par bērnu kopšanas atvaļinājuma noteikumu paplašināšanu apvienojumā ar nepietiekamo stimulu strādāt var palielināt šķēršļus sievietu dalībai darba tirgū. Dalība augstākā līmeņa vidējā profesionālā izglītībā un apmācībā pārsniedz ES vidējo rādītāju, bet mācības priekšlaicīgi pārtraukšu īpatsvars joprojām ir augsts. Pieaug terciāro izglītību ieguvušo skaits, bet augstākās izglītības kvalitāte un nozīme darba tirgū ir ierobežota. Dalība pieaugušo izglītībā ir ļoti zema.
- (15) Veselības rādītāji Rumānijā ir vāji. Jaundzimušo paredzamais mūža ilgums gan vīriešiem, gan sievietēm ir ievērojami zem ES vidējā rādītāja. Lielas bažas joprojām raisa veselības aprūpes pieejamība un pārmērīga paļaušanās uz stacionāro aprūpi. Plaši izplatītie neoficiālie maksājumi samazina veselības aprūpes pieejamību cilvēkiem ar zemiem ienākumiem. Rumānija ir pieņēmusi pasākumus nolūkā uzlabot veselības aprūpes pieejamību pensionāriem ar zemiem ienākumiem un cilvēkiem attālās, izolētās kopienās. Patlaban tiek izstrādāts sociālo un veselības aprūpes mediatoru tīkls, un ir ierosināts likumprojekts par kopienas dienestiem. Cilvēku ar invaliditāti deinstitutionalizācija joprojām ir problemātiska.
- (16) Rumānija ir rīkojusies, lai risinātu jautājumu par veselības aprūpes sistēmas mazo finansējumu un publisko līdzekļu neefektīvo izmantojumu tajā. Šīs reformas ietver iekavēto maksājumu dzēšanu veselības sektorā, zāļu iegādes izdevumu ilgtspējas palielināšanu, e-veselības risinājumu īstenošanu, veselības sistēmas finansēšanas uzlabošanu, stratēģijas izveidi resursu pārvirzīšanai no stacionārās aprūpes uz profilaktisko un primāro veselības aprūpi, un centralizētas iepirkuma procedūras. Tomēr administratīvās spējas trūkums kavē nacionālās veselības stratēģijas 2014.–2020. gadam īstenošanu. Veselības sistēmas efektivitāti jo īpaši ierobežo tas, ka ir kavēšanās slimnīcu nozares racionalizēšanā un pārejā no stacionārās uz ambulatoro veselības aprūpi, kas ir rentablāka.

- (17) Rumānijas būtiskākā attīstības atšķirība ir starp pilsētām un lauku teritorijām. Lauku teritorijās nodarbinātības, sociālie, veselības aprūpes un izglītības rādītāji ir zemāki un cilvēkiem ir daudz mazākas iespējas piekļūt izglītībai, medicīniskajiem pakalpojumiem, komunālajiem pamatpakalpojumiem un sabiedriskajiem pakalpojumiem, jo vietējās administratīvās spējas ir zemas un sadrumstalotas. Vienlaikus lauku teritoriju sociālekonomisko attīstību ierobežo vāji attīstīta transporta infrastruktūra, ierobežots sabiedriskais un privātais transports, kā arī augstās transporta izmaksas un ierobežota piekļuve platjoslas infrastruktūrai. Lauksaimniecības zemā pievienotā vērtība un saimnieciskās diversifikācijas trūkums lauku teritorijās ierobežo ilgtspējīgas lauku ekonomikas attīstību. Liela daļa lauku darbaspēka strādā naturālā vai daļēji naturālā lauksaimniecībā, kas ir saistīta ar slēpto bezdarbu vai neaalgotu nodarbinātību ģimenē, zemu produktivitāti un nabadzību. Nabadzības apkarošanas pakete, kuru galvenokārt finansēs no ES finansējuma, paredz integrētu pieeju cīņai pret nabadzību, tostarp lauku apvidos. Ir plāni izveidot integrētas kopienas komandas, kas nelabvēlīgos apstākļos esošām kopienām piedāvātu vairākus integrētus pakalpojumus, tomēr tie vēl nav īstenoti.
- (18) Valsts pārvaldes reformas stratēģiskais satvars darbojas kopš 2014. gada, bet tā īstenošana 2015. gadā bija lēna. 2016. gadā tika pieņemtas dažas svarīgākās iniciatīvas, lai palielinātu valsts pārvaldes darbības pārredzamību un efektivitāti. Tomēr tas, ka ir iekavējusies vispārīgas un pārredzamas cilvēkresursu pārvaldības pieejas pieņemšana, jo īpaši attiecībā uz pieņemšanu darbā un iecelšanu amatā, novērtēšanu, atalgojumu, karjeras attīstību visās personāla kategorijās un apmācību, pieļauj patvaļīgu pieeju galvenajām procedūrām un lēmumiem. Apvienojumā ar nestabilām organizatoriskām struktūrām tas negatīvi ietekmē civildienesta neatkarību un profesionālismu un tādējādi arī tā efektivitāti un lietderību. Sarežģītas administratīvās procedūras, neefektīva publiskā iepirkuma sistēma un plaši izplatīta korupcija ierobežo pakalpojumu (tostarp e-pārvaldes pakalpojumu) sniegšanu gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem. Joprojām netiek pietiekami izmantota stratēģiskā plānošana, programmu budžeta plānošana, konsultāciju prakse un uz pierādījumiem balstītas politikas veidošana. Šie problēmjuautājumi kavē nozīmīgas politikas īstenošanu daudzās jomās, tostarp pieejamā ES finansējuma un cita finanšu atbalsta efektīvu apgušanu.
- (19) Valsts uzņēmumiem, kuriem ir dominējošs stāvoklis galvenajās ekonomikas nozarēs, ir tendence uzrādīt zemākus rezultātus. Tie ir īpaši pārstāvēti galvenajās infrastruktūras nozarēs, proti, enerģētikas nozarē tie aptver 44 % no apgrozījuma un 77 % no nodarbinātības, savukārt transporta nozarē – attiecīgi 24 % un 28 %. Valdības ārkārtas rīkojums Nr. 109/2011 par valsts īpašumā esošu uzņēmumu korporatīvo pārvaldību 2016. gada 10. maijā tika pārveidots par likumu ar grozījumiem, kas to labāk saskaņo ar starptautiski atzīto labāko praksi. Nolūkā aizstāt pagaidu vadību vairākos valsts uzņēmumos Rumānija ir atsākusi pieņemt darbā profesionālus vadītājus, taču progress ir bijis lēnāks, nekā sākotnēji ziņots. Pārredzamību un pārskatatbildību valsts uzņēmumos veicinātu ātrāka gada budžeta pieņemšana un revidētu gada pārskatu apstiprināšana un publicēšana. Tiek gatavots jauns privatizācijas likums. Taču tajā var tikt iekļauti noteikumi, kas ir pretrunā korporatīvās pārvaldības tiesību aktiem. Īpašas bažas rada privatizācijas īpašā administratora un uzņēmumu vadības pienākumu iespējama pārklāšanās.
- (20) Neskatoties uz tiesu iestāžu centieniem vērsties pret augsta līmeņa korupciju, daudzās ekonomikas nozarēs korupcija joprojām pastāv un tajā ir iesaistītas amatā ieceltas un vēlētas amatpersonas visos valdības līmeņos, kā arī publisko iestāžu ierēdņi un darbinieki. Tiek īstenotas apjomīgas tiesu sistēmas reformas, bet joprojām pastāv bažas par lielo darba slodzi tiesās, tiesas lēmumu prognozējamību un pareizu izpildi un ārejo spiedienu uz tiesu iestādēm. Ieteikumus tiesu sistēmas reformas un cīņas pret korupciju jomā Rumānija saņem sadarbības un pārbaudes mehānisma ietvaros. Tādējādi šīs jomas netiek iekļautas konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos Rumānijai.
- (21) Finanšu nozares stabilitāte ir uzlabojusies. Tomēr nozare joprojām ir vāji aizsargāta pret valsts tiesiskajām iniciatīvām. Nesen pieņemtais tiesību akts par parāda dzēšanu, kas piemērojams ar atpakaļejošu spēku attiecībā uz esošajiem uzkrātajiem aizdevumiem, var radīt problēmas vairākām kredītiestādēm un vājināt kredītēšanas aktivitāti. Šis tiesību akts var palielināt finanšu nozares stabilitātes riskus, ietekmējot visu ekonomiku. Citi notikumi, kas var negatīvi ietekmēt bankas, cita starpā ir priekšlikums konvertēt vietējā valūtā aizdevumus, kuri izsniegti ārvalstu valūtā, un daži tiesas lēmumi par negodīgiem noteikumiem aizdevuma līgumos.
- (22) Nepietiekama vai zemas kvalitātes infrastruktūra ir viens no visproblemātiskākajiem faktoriem uzņēmējdarbības veikšanai Rumānijā un ir šķērslis tirdzniecībai un ekonomikas attīstībai. Neraugoties uz pēdējā laika nelielajiem

uzlabojumiem, Rumānija joprojām ieņem pēdējo vietu reģionā transporta un sakaru infrastruktūras kvalitātes novērtējuma ziņā. Tai ir mazs ceļu un autoceļu tīkls, salīdzinot ar citām reģiona kaimiņvalstīm un ņemot vērā valsts izmēru. Transporta ģenerālplāna pieņemšana un ar to saistītā dzelzceļa reforma tika vairākkārt atlikta.

- (23) Kaut gan ir bijušas plašas iespējas gūt finansējumu, jo īpaši no ES fondiem, tomēr kopš 2008. gada ir vērojams publisko ieguldījumu samazinājums. 2015. gadā šī tendence tika pavērsta pretējā virzienā, tomēr gaidāms, ka no 2016. gada publiskie ieguldījumi sāks samazināties, jo 2014.–2020. gada programmas īstenošana vēl nav pilnībā sākusies, turklāt sagatavošanā vēl nav pietiekami izstrādātu projektu. Rumānija nesen ir izvērsusi un turpina centienus stiprināt ministriju sadarbību, reorganizēt publiskā iepirkuma sistēmu un uzlabot ieguldījumu projektu plānošanu un īstenošanu. Tomēr publisko ieguldījumu projektu sagatavošana joprojām ir neapmierinoša un pakļauta ārējai ietekmei. Projektu atlasī turpina kavēt vidēja termiņa un ilgtermiņa plānošanas un stratēģisko prioritāšu trūkums, nepieciešamība panākt vienošanos starp daudziem lēmumu pieņēmējiem, Finanšu ministrijas Publisko ieguldījumu novērtēšanas nodaļas ierobežotās izpildes pilnvaras un valsts programmas vietējai attīstībai atlasē kritēriju trūkums.
- (24) Neraugoties uz izmaksu konkurētspējas un tirdzniecības rādītāju ievērojamu uzlabošanu, ar izmaksām nesaistītu aspektu ziņā Rumānijas konkurētspēja joprojām nav pietiekama. Strukturālie šķēršļi kavē Rumānijas pāreju uz augstākas pievienotās vērtības ekonomiku un ierobežo Rumānijas spēju veicināt ilgtspējīgu izaugsmi. Administratīvo procedūru sarežģītība, fiskālās un nodokļu politikas nepastāvīgums un neattīstītā uzņēmējdarbības vide turpina negatīvi ietekmēt ieguldījumu lēmumus. Izvairīšanās no nodokļu maksāšanas lielais īpatsvars un nedeklarēta nodarbinātība samazina nodokļu ieņēmumus un kropļo ekonomiku. Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem piekļuve finansējumam joprojām ir ierobežota.
- (25) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Rumānijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2016. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi konverģences programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Rumānijai adresētiem ieteikumiem. Tā ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Rumānijā, bet arī atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jāstiprina ES vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1. līdz 4. ieteikumā.
- (26) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi konverģences programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

AR ŠO Rumānijai 2016. un 2017. gadā IESAKA rīkoties šādi.

2016. gadā ierobežot novirzi no vidējā termiņa budžeta mērķa un 2017. gadā panākt ikgadējo fiskālo korekciju 0,5 % apmērā no IKP, ja vien vidējā termiņa budžeta mērķis netiek sasniegts ar mazāku piepūli. Nodrošināt, ka tiek īstenots fiskālais režīms, un vēl vairāk stiprināt nodokļu saistību izpildi un nodokļu iekasēšanu. Nepieļaut, ka tiesiskās iniciatīvas vājina juridisko noteiktību un pakļauj riskam finansiālo stabilitāti. Nepieciešamības gadījumā pieņemt pasākumus, kas mazina šādus riskus.
- Stiprināt darba devējiem un darba meklētājiem paredzētos Valsts nodarbinātības aģentūras pakalpojumus, jo īpaši pielāgojot pakalpojumus darba meklētāju profilam, efektīvāk savienojot tos ar sociālo palīdzību, tostarp sociālajiem pakalpojumiem, un iesaistot neregistrētus jauniešus. Sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādāt objektīvus kritērijus minimālās algas noteikšanai. Rīkoties, lai novērstu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, un paplašināt kvalitatīvas izglītības gūšanas iespējas, jo īpaši romu tautības pārstāvjiem. Pieņemt noteikumus par vīriešu un sieviešu pensijas vecuma vienādošanu.
- Ierobežot neoficiālos maksājumus veselības aprūpes sistēmā un palielināt ambulatorās aprūpes pieejamību. Stiprināt neatkarību un pārredzamību valsts pārvaldes cilvēkresursu vadībā. Vienkāršot administratīvās procedūras uzņēmumiem un sabiedrībai. Stiprināt valsts uzņēmumu korporatīvo pārvaldību.

⁽¹⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

4. Uzlabot piekļuvi integrētiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, paplašināt pamata infrastruktūru un stiprināt ekonomikas dažādošanu, jo īpaši lauku apvidos. Pieņemt un īstenot transporta ģenerālplānu. Stiprināt publisko ieguldījumu projektu izvirzīšanu par prioritāti un sagatavošanu.

Briselē, 2016. gada 12. jūlijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
P. KAŽIMÍR
